

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: C. Roșca)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I.Secrieru, V.Mihaila, Iu.Cotruță)
instanța de recurs: M. Ghervas, D. Mardari, M. Pitic, N. Vascan, Iu. Bejenaru

Î N C H E I E R E

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire depusă de Victoria Bucataru,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Bucataru
împotriva lui Serghei Bucataru cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea
domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,
împotriva deciziei din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 10 mai 2017, Victoria Bucataru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Serghei Bucataru cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea
domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că este căsătorită cu pârâtul din 10
august 2007. Din căsătorie, la 11 aprilie 2010 s-a născut copilul XXXXX, iar la 20
februarie 2015 s-a născut copilul XXXXX.

A susținut reclamanta că de aproape un an de zile situația familială s-a
agrat. Au loc certuri zilnice, însoțite de diverse acuzații nefondate, în urma
cărora au de suferit cel mai mult copiii, iar orice tentativă de ameliorare a situației
fiind soldată cu eșec.

A indicat reclamanta că în astfel de circumstanțe, păstrarea familiei în
continuare este imposibilă, careva sentimente între soți lipsesc, aceștia ducând un
traie separat, fiind astfel necesară desfacerea căsătoriei.

A solicitat reclamanta desfacerea căsătoriei dintre Serghei Bucataru și Victoria
Bucataru; stabilirea domiciliului copiilor minori, XXXX și XXXXX cu mama,
Victoria Bucataru; încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori de la Bucataru

Serghei din toate veniturile sale; partajarea averii deținute în comun; încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de concretizare a cerințelor din 26 februarie 2018 reclamanta Bucataru Victoria a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată între soți și înregistrată sub nr.XXXXXX din 10 august 2007 la Oficiul Stării Civile din XXXXX; stabilirea domiciliului copiilor minori, XXXXX și XXXXX cu mama; încasarea pensiei de întreținere în mărime de 33% din toate veniturile lui Bucataru Serghei în beneficiul Victoriei Bucataru, pentru întreținerea copiilor minori până la atingerea majoratului de către copii.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă integral acțiunea Victoriei Bucataru; a fost desfăcută căsătoria dintre Serghei Bucataru și Victoria Bucataru; a fost determinat domiciliul copiilor minori, XXXXX și XXXXX cu mama, Victoria Bucataru; a fost încasat de la Serghei Bucataru pensie de întreținere a copiilor minori în mărime de 1/3 cotă-parte din salariul și/ sau alte venituri lunare, începând cu data de 10 mai 2017 și până la atingerea majoratului copiilor minori.

Prin decizia din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Serghei Bucataru; a fost casată parțial hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Bucataru împotriva lui Serghei Bucataru cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, în partea determinării domiciliului copiilor minori, XXXXX și XXXXX, cu mama Victoria Bucataru; cu încasarea din contul lui Serghei Bucataru a pensiei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 1/3 cotă-parte din salariu și/ sau alte venituri lunar începând cu data adresării în instanță și până la atingerea majoratului copiilor minori și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care: a fost stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX cu tata, Serghei Bucataru. Cerința Victoriei Bucataru cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori până la atingerea majoratului copiilor minori, a fost respinsă. În rest, hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută.

La 02 august 2019, Victoria Bucataru a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei hotărâri de trimitere a cauzei spre rejudecare instanței de apel.

Prin decizia din 20 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Victoria Bucataru, s-a casat decizia din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Prin decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Bucataru Serghei. S-a casat hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea stabilirii domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și s-a emis în această parte o nouă hotărâre după cum urmează: s-a stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX cu tata, Serghei Bucataru. S-a respins ca neântemeiată cerința Victoriei Bucataru cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori. În rest, hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută.

Prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-au respins recursurile declarate de Victoria Bucataru și de Victoria Bucataru, reprezentată de avocatul Inga Mifsud Wismayer și s-a menținut decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 12 mai 2022 Victoria Bucataru a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, solicitând casarea deciziei instanței de recurs (f.d.211-214, vol. III).

Drept temei de revizuire Victoria Bucataru a invocat prevederile art. 449 lit. b), e¹) din Codul de procedură civilă, menționând că au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale cauzei și anume raportul inspecție judiciare din 30 martie 2022 prin care s-a constatat încălcări ale art.6 CEDO, art.14 CEDO cât și opiniile separate a judecătorilor Curții de Apel Chișinău și a Curții Supreme de Justiție.

Mai mult ca atât, Victoria Bucataru a notat că în raportul inspecție judiciare din 30 martie 2022 s-a invocat că, instanța de recurs prin decizia din 03 noiembrie 2021 a stabilit cu certitudine un tratament discriminatoriu față de Victoria Bucataru pe aspectul poziției sociale.

Revizuirea consideră că au fost ignorate prevederile art. 1, 15, 16 și 117 din Constituția Republicii Moldova.

Verificând argumentele revizuirii, examinând materialele cauzei în raport cu temeiul de revizuire prevăzut de art. 449 lit. b), e¹) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Niciun participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, hotărârea 10 din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza *Eriksson vs Suedia*, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza *Põnkä vs Estonia*, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

Astfel, Colegiul lărgit a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție or, este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

În temeiul art. 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Potrivit art. 447 lit. a) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire părțile și alți participanți la proces.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul lărgit menționează că, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

Instanța de revizuire reține că, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de către art. 449 din Codul de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

La caz, se constată că revizuirea Victoria Bucataru cu referire la prevederile art. 449 lit. b), e¹) din Codul de procedură civilă, a invocat în susținerea cererii de revizuire precum că au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale cauzei și anume raportul inspecție judiciare din 30 martie 2022 prin care s-a constatat încălcări ale art.6 CEDO, art.14 CEDO cât și opiniile separate a judecătorilor Curții de Apel Chișinău și a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În interpretarea corectă a normei enunțate este de înțeles că circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv până la pronunțarea hotărârii, iar revizuirea nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se cere.

Pornind de la faptul că declararea revizuirii în temeiul art. 449 lit. e¹) din Codul de procedură civilă rezidă din faptul că a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului, Colegiul notează că, la caz, circumstanțele invocate în cererea de revizuire nu cad sub incidența art. 449 lit.e¹) din Codul de procedură civilă.

Or, instanța de recurs la emiterea deciziei din 03 noiembrie 2021 nu a motivat soluția sa prin prisma unei legi declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale și ar justifica admiterea cererii de revizuire în sensul formulat.

Cu referire la prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că argumentele invocate de către Victoria Bucataru precum și înscrisurile anexate la cererea de revizuire, nu pot fi reținute și nu pot servi ca temei de revizuire a deciziei, deoarece nu cad sub incidența prevederilor art.449 din Codul de procedură civilă.

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că admiterea cererii de revizuire, în sensul formulat, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 din Codul de procedură civilă.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și jurisprudența CtEDO potrivit căreia, dreptul la o instanță, garantat de articolul 6 §1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. România, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului resjudicata, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Victoria Bucataru împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Bucataru împotriva lui Serghei Bucataru cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Nina Vascan

Iurie Bejenaru